

Téma: dějiny Anglie a Velké Británie 17.stol.(str. 14-18)

-do počátku 17.stol.vládou v Anglii Tudorovci, poslední panovnice Alžběta zemřela v r. 1603 bez potomků

(Anglikánská církev, hlavou byl sám panovník -ne papež v Římě)

Anglikánská církev je dnes přítomná v Anglii, Skotsku a Walesu a jedná se o státní církev v klasickém smyslu. V jejím čele stojí britský monarcha, -ochránce víry. Dále mají rozhodující vliv na dění v církvi dva arcibiskupové a biskupové 24 nejstarších biskupských sídel, kteří jsou zastoupeni ve Sněmovně lordů.

-na trůn nastupuje její příbuzný – skotský král
Jakub I. Stuart (v Anglii začali vládnout
Stuartovci-vládli v An a VB do r. 1714)

-**personální unie** Anglie + Skotsko, náboženské
spory, zhoršování vztahů mezi oběma zeměmi

Občanská revoluce v Anglii – Jak se z Anglie stala republika?

-r. 1625 **Jakub I.Stuart** umírá

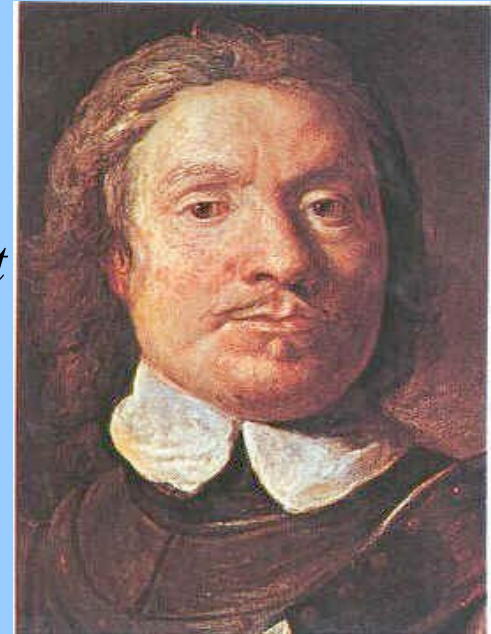
-Anglickým králem jeho syn **Karel I.Stuart** (1600-1649) – pokusil se o **absolutistickou vládu**, ignoroval parlament
...problémy s náboženstvím, Skotsko a Irsko nepřijalo Anglikánskou církev (zavedenou už otcem Alžběty -Jindřichem Tudorovcem r. 1534)

-v r. 1639 skotská vojska vtrhla do Anglie
Karel potřeboval vypsát daně (na vojsko), musel svolat parlament...
parlament daně schválit odmítl, Karel I.ho rozpustil....

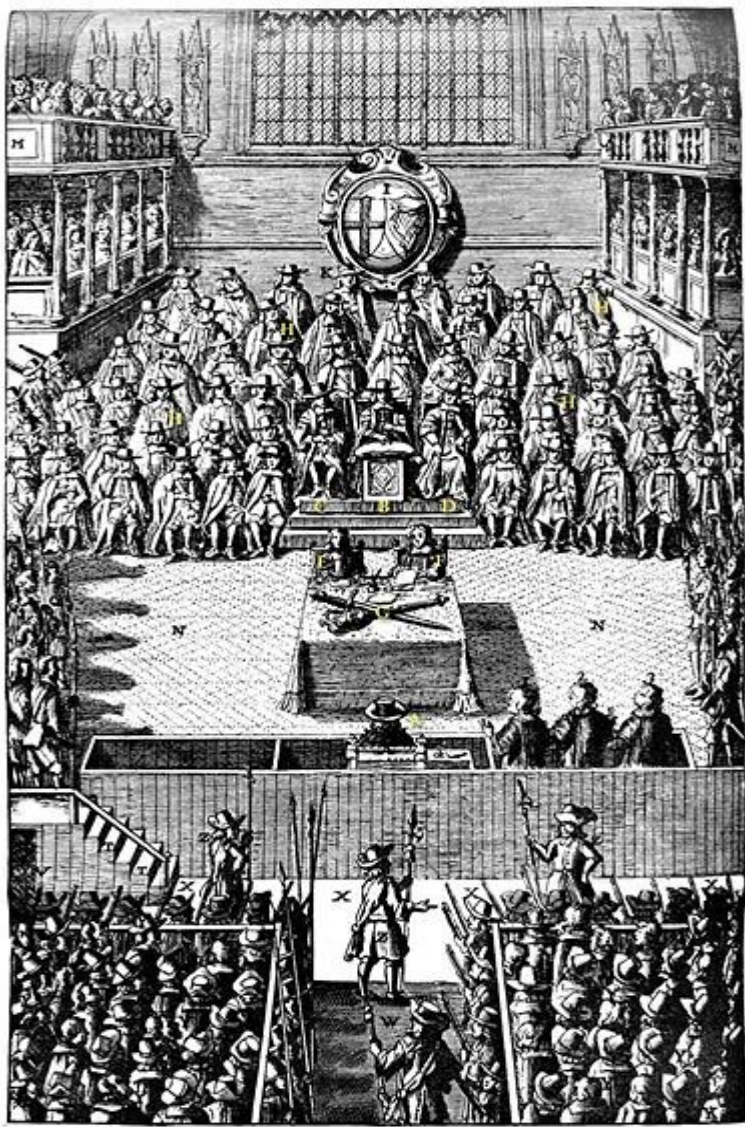
-r.1642 začala v Anglii **občanská válka** ...
královskou armádu vedl **Karel I.Stuart**
parlamentní armádu **Olivier Cromwell**, a ta
nakonec vyhrála

*Cromwell pocházel z prostředí venkovské šlechty a do 40 let nebyl výraznou postavou anglické politiky. Později zdědil velký majetek po svém strýci a byl zvolen poslancem parlamentu a zapojil se do občanské války jako velitel parlamentaristického vojska. Postupně se propracoval z pozice velitele jezdeckého oddílu až na úroveň velitele armády. Byl jedním z lidí, kteří podepsali rozsudek smrti pro Karla I. Vedl anglické vojsko v tažení do Irska a Skotska. **Cromwell** je dosti kontroverzní postavou anglických dějin. Některými historiky je označován za královraha a diktátora, jinými za hrdinného zastánce svobody .*

Karel I. Stuart byl zajat, souzen a popraven (30.1.1649)

Karla I. Stuarta odsoudili k trestu smrti **vlastní poddaní**

Anglie byla vyhlášena **republikou** (1649-1660)

Anglická republika a Cromwellova diktatura

anglický parlament:

Sněmovna lordů – dědičný mandát vysoké šlechty, duchovenstva

Dolní sněmovna -poslanci voleni

O. Cromwell rozpustil sněmovnu lordů a začal vládnout sám za podpory armády (ovládl i Skotsko a Irsko)

1653 rozešel Cromwell parlament a prohlásil se „**lordem protektorem**“ a nastolil diktaturu, zemřel r. **1660** a tehdy se Anglie stala opět **královstvím....**

-plavební zákon (vysvětli)

-Anglie se stala námořní velmocí (vysvětli)

-r. 1660 na Anglický trůn dosedl **Karel II.Stuart**
(syn popraveného Karla I.)

-od r. 1685 **Jakub II.Stuart** (bratr Karla II.. syn
Karla I.Sturta)

-oba se marně pokoušeli proti parlamentu prosadit **absolutistický** styl vlády

-parlament se rozdělil na křídlo „prokrálovské“ – **konzervativní** a **radikální** -chtěli omezení panovníkovy moci

-**Jakub II.**odešel od Anglikánské církve a přestoupil na katolictví (papež) a r. 1688 rozpustil parlament – to vyvolalo **REVOLUCI**

-Jakub byl sesazen a na trůn Anglie dosazen **Vilém Oranžský** – z Anglie se stala **KONSTITUČNÍ MONARCHIE** (a je jí dosud)